
Pozemní vojsko SRN - nové úkoly a struktury

Rozhodnutí německého parlamentu z 12. července letošního roku odstranilo poslední překážku na cestě k činnosti Bundeswehru mimo teritorium NATO. V souladu se současným zněním ústavy mohl být Bundeswehr použit pouze k obraně SRN nebo jeho partnerů v NATO. Ve skutečnosti vojáci Bundeswehru působí jistou dobu v misích OSN, ale bez práva použití zbraně. Německé válečné lodě, které se účastnily blokády v bývalé Jugoslávii, nemohly zadržet účastníky blokády, nemohly zadržet silou žádnou loď, případně vyslat na její na palubu kontrolní skupinu. Ochranu německého kontingentu v Somálsku museli zabezpečit italsí vojáci. Nová právní úprava mění situaci a Bundeswehr nyní může plnit úkoly, které vyplývají z kolektivních bezpečnostních systémů.

Soudci z Karlsruhe stanovili několik omezení. Bundeswehr může být použit pouze na základě mandátu uděleného Radou bezpečnosti OSN a souhlas musí dát *Bundestag*, který bude mít rovněž právo vymezit a určit stupeň angažovanosti a nařídí přerušeni činnosti.

Rozhodnutí z Karlsruhe

znamená konec dosavadní politiky „zdržování“ Německa. Nyní se němečtí vojáci, představitelé státu usilujícího o získání stálého místa v Radě bezpečnosti, budou moci účastnit ve všech misích OSN, nezávisle na tom, zda se bude jednat o *humanitární akce*, jak tomu bylo v Somálsku, nebo *typicky vojenské akce*, např. v Kuvajtu. Končí období diplomacie „pasivního přihlížení“, kvůli které se zlobili spojenci Německa, protože Němci nechtěli poslat své vojáky do Kuvajtu.

Dnem, kdy bylo zveřejněno prohlášení Ústavního soudu, **prezident USA vyzval v Berlíně Němce k tomu, aby převzali větší díl odpovědnosti ve světové politice.** Ke splnění této role se Bundeswehr, který je stejně jako ostatní armády světa nástrojem zahraniční politiky, připravoval již dávno. V tzv. Bílé knize 94, zveřejněné na jaře letošního roku, se dočteme, že vojenská bezpečnost se dnes nedá výlučně ohraničit obranou země a teritoria spojenců.

Německé vojenské kontingenty začleněné do sestavy sil rychlé reakce NATO musí být připraveny ke splnění širokého spektra úkolů od protipartyzánských činností až k vedení boje proti době vyzbrojeným armádám v různých částech světa. Němečtí důstojníci zaujímají odpovědná místa spojená s vojenskými akcemi mimo území NATO. Generálmajor Manfred Eisele jako abstinent generálního tajemníka bude řídit vojenské akce OSN.

Řízení Bundeswehru

Nové úkoly vyžadují změny ve struktuře Bundeswehru. V souladu s čl. 65 ústavy řídí Bundeswehr v době míru **spolkový ministr obrany**. Vrchním velitelem branné moci je podle ústavy spolkový ministr obrany, ale velení v době války přebírá jako vrchní velitel ozbrojených sil (v souladu s čl. 115 ústavy) **spolkový kancléř**. Jinak než v ostatních evropských zemích je v Německu řešena otázka bezprostředního řízení ozbrojených sil. Nejvyšším orgánem řízení ozbrojených sil je **spolkové ministerstvo obrany**. Ministr obrany dohlíží na vojenské plánování a odpovídá za realizaci vojenské politiky státu, za přípravu a udržování vysoké úrovně bojové pohotovosti ozbrojených sil a za otázky spojené s výzbrojí armády.

Nejvyšším vojenským orgánem je **Řídící štáb ozbrojených sil**, který ovšem neplní roli generálního štábu (německý generální štáb byl během norimberského procesu uznán za zločineckou organizaci), proto je spolkové ministerstvo obrany tvořeno štáby druhů ozbrojených sil a inspektorátem zdravotní a lékařské služby.

Generální inspektor Bundeswehru je zároveň poradcem spolkové vlády a představitelem Bundeswehru v mezinárodních grémiích ve funkci náčelníka štábu ozbrojených sil. Dnes se řídí dvěma dekrety, jedním z roku 1970 a druhým z roku 1983. Jako orgán ministra odpovídá, společně se svým štábem, za zpracování a realizaci jednotné koncepce obrany a v souvislosti s tím má právo vydávat nařízení a směrnice inspektorům druhů ozbrojených sil.

Inspektoři druhů ozbrojených sil

pozemních vojsk, vzdušných sil, námořnictva a inspektor zdravotní a lékařské služby plní dvojí úlohu. Jsou hlavními veliteli jim podřízených druhů vojsk a současně řídí příslušnou část ministerstva. Jako velitelé druhů ozbrojených sil jsou bezprostředně podřízeni ministru obrany. Při realizaci koncepce obrany jsou navíc podřízeni generálnímu inspektorovi Bundeswehru. **Německo je snad jedinou evropskou zemí, jehož armáda nemá generální štáb.**

Bundeswehr nebyl za této situace schopen uskutečňovat samostatné operace, zvláště proto, že nejvyššími řídicími národními orgány bylo **velitelství sborů**. Velitelé sborů byli ve skutečnosti podřízeni inspektorovi pozemních vojsk, i když ten neměl možnost velet sborům v případě bojové činnosti. Byl totiž pouze jejich nadřízeným a odpovídal za přípravu a zabezpečení podřízených vojsk. Jejich použití v rámci vojenských operací bylo v pravomoci odpovědných velitelství NATO.

Řešení těchto otázek není zcela přizpůsobeno rostoucí roli Německa a navíc vytváří problémy s řízením sil, které jsou za hranicemi Spolkové republiky.

Nová struktura pozemních vojsk

Uvedené situaci má napomoci nová struktura pozemních vojsk, která má být hlavním nosníkem německých vojenských akcí mimo území NATO. **Pozemní vojska se mají skládat z orgánů velení, hlavních obranných sil a sil rychlé reakce.** Úkolem orgánů velení je zajištění podmínek pro výcvik, doplnění stavů a podporu logistiky. Inspektor pozemních vojsk je nadřízen všem vojákům tohoto

druhu vojsk a je šéfem odboru na ministerstvu obrany. Je mu přímo podřízen Štáb pozemních sil, Úřad pozemních sil, Velitelství podpory logistiky a Velitelství pozemních vojsk. **Štáb pozemních sil** je plánovacím orgánem inspektora pozemních vojsk a představuje určitou část ministerstva obrany. **Úřad pozemních sil** odpovídá za přípravu vojsk. Jsou mu podřízeny školy pozemních vojsk a velení polygonů a školicích středisek. **Velitelství podpory logistiky** pozemních vojsk odpovídá za logistiku, za zdravotní službu, za zásobování a také za doplňování novou výzbrojí a materiálem.

Velitelství pozemních vojsk

Sídlí v Koblenzi. Vzniklo na základě rozpuštění III. as a jsou mu podřízeny všechny jednotky pozemních vojsk. K dispozici má rovněž vlastní podpůrné jednotky. Protože v souladu s novou organizační strukturou byla rozpuštěna teritoriální velitelství, podléhají mu rovněž velitelství vojenských okruhů. Tento nový orgán velení odpovídá za plánování a velení pozemním vojskům. Mimo jiné to znamená přípravu k řízení bez pomoci spojenců, stanovení organizačních předpokladů k činnosti, rozmístění pozemních vojsk, hodnocení vojenské situace cizích států a stanovení úkolů rozvědce a průzkumu. Při vedení vojenských činností Úřad pozemních sil a Velitelství podpory logistiky budou podřízeny Velitelství pozemních vojsk. Tímto se Velitelství pozemních vojsk stane orgánem schopným samostatně řídit vojenské operace - jak podtrhuje současný velitel pozemních vojsk genpor. dr. Klaus Reinhardt, a operační řízení německých pozemních vojsk zůstane nadále v rukou odpovídajících velitelství NATO.

Pozemní vojsko Bundeswehru disponuje v době míru **třemi armádními sbory**, které jsou **základními operačními svazky pozemních vojsk**. Dosud zahrnovaly pouze německé divize a sborové jednotky. V souladu se současnými závaznými nařízeními NATO se stanou armádní sbory **mnohonárodnostními**. Němci se zavázali podřídit jednu divizi dánskému sboru, jednu divizi německo-nizozemskému sboru, jednu divizi americko-německému sboru, jednu divizi německo-americkému sboru, jednu divizi sboru sil rychlé reakce a jednu divizi Eurosboru.

Protože v současné struktuře **má pozemní vojsko SRN osm divizí**, znamená to, že některé z nich budou mít dvojí podřízenost. Tak například 7. td je podřízena veliteli I. as a zároveň je vyčleněna k činnosti do mnohonárodnostního sboru sil rychlé reakce, zatímco 6. md, patřící ke stejnému armádnímu sboru, je podřízena dánskému sboru. Z II. as předalo Německo 5. as USA svoji 5. md a do evropského sboru 10. md. Sbory jsou místo toho doplněny jednotkami jiných států. I. as nizozemskými a II. as americkými jednotkami. Jediným čistě národním sborem zůstává IV. as, umístěný na území bývalé NDR. V německém vojenském, ale i civilním tisku se ozývají hlasy o nutnosti zmezinárodnění tohoto sboru tak, že bude dán k dispozici výhodním sousedům Německa.

Divize a brigády

V nové organizaci pozemních vojsk Bundeswehru se odstupuje od tankových divizí a brigád. Byly nahrazeny jednotnými mechanizovanými svazky. Divize

Legenda:

as	- armádní sbor
podpis	- podpůrný let. sbor
md	- mechanizovaná divize
td	- tanková divize
hd	- horská divize
mb	- mechanizovaná brigáda
tb	- tanková brigáda
hb	- horská brigáda
vv†	- vzdušná výsadková brigáda
lb	- letecká brigáda pozemních vojsk
velb	- velitelská brigáda
Reb	- brigáda REB
F/N b	- francouzsko-německá brigáda

Poznámka:

V Bundeswehru se čísla sborů a okruhů označují římskými číslicemi, zatímco čísla divizí a brigád arabskými.

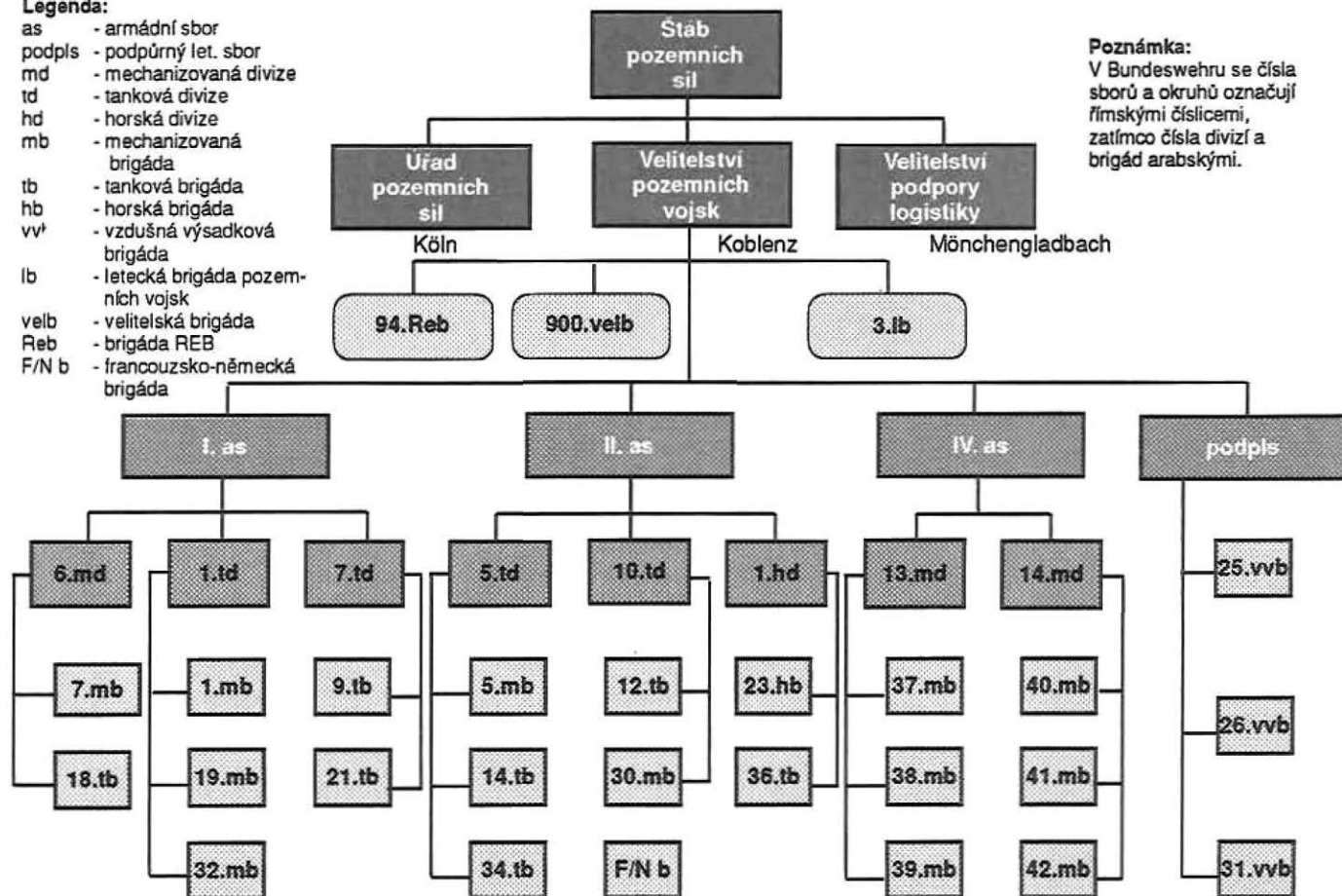


Schéma: Organizace pozemních vojsk Bundeswehru

a brigády si zachovaly tradiční názvy a nezávisle na tom mají stejné struktury. Značná redukce pozemních vojsk vyvolala nutnost rozpustit mnoho jednotek. V souvislosti se změnami v podřízenosti se změnilo současné číslování. Například 6. md je nyní tvořena 7. mb a 18. tb a 1. td má ve své podřízenosti 1. mb, 19. mb a 32. mb (viz schéma). Obdobný je stav na úrovni brigády. 36. tb je tvořena 360. ptr, 350. ženr, 352. a 362. mpr, 363. a 364. tpr a 355. shdo. **Divize je složena ze dvou až třech mechanizovaných brigád** a podpůrného pluku velení, tankového průzkumného praporu, ženijní brigády, dělostřeleckého pluku, protiletadlového pluku Gepard, smíšeného plp, zásobovacího pluku, pluku oprav, zdravotního pluku, střeleckého pluku (příprava záloh) a různého počtu obvodních velitelství obrany.

Nová mechanizovaná brigáda

je tvořena dvěma mechanizovanými prapory (po 53 BVP MARDER, 16 PTRS MILAN, 10 minometů 120 mm TAMPELA, dva tankové prapory (po 53 tancích Leopard 1/2), oddílem dělostřelectva (24 SHKH 155 mm), přičemž každý z praporů má záložní rotu. Brigáda, podobně jako dosud, má rovněž 5 samostatných rot (štábní a velení, průzkumnou - 12 pz vozidel Zobel, 3 Rasit, protitankovou - 15 stíhačů tanků Jaguar 1 nebo 2, ženijní rotu a záložní rotu).

Z 24 vševojskových brigád je pouze osm na plných stavech - tři mechanizované brigády, tři vzdušné výsadkové brigády, brigáda horské pěchoty a francouzsko-německá brigáda, navíc samozřejmě některé jednotky velení, podpory a logistiky. Šestnáct mechanizovaných brigád je na 60 % stavu. Všechny jsou začleněny do hlavních obranných sil, **kteřé se rozvíjejí v případě mobilizace**. V brigádách, které nejsou na plných počtech, se zcela rozvinou: štábní rota, jeden mechanizovaný prapor a jeden tankový prapor. Rozvinování brigád, které nejsou na plných stavech, se uskutečňuje tak, že rozvinutý prapor předává 50 % svých vojáků kádrové mateřské brigádě a následně jsou obě tato uskupení doplněna zálohami. **Tento systém má zabezpečit značnou bojovou odolnost jednotek pro případ neočekávaného vzniku války a usnadnit celkovou přípravu.** Podrobný systém rozvinování jednotek byl používán úspěšně fašistickým Wehrmachtem. V době míru je pozemní vojsko tvořeno sedmi rozvinutými vševojskovými brigádami (bez francouzsko-německé brigády). Tyto brigády, společně s leteckými brigádami, mají být připraveny ke splnění různých úkolů vyžadujících okamžitou reakci i za hranicemi Německa. **Mají tvořit jádro německých sil rychlé reakce.** Nebudou připravovat odvedence a dosažení plné bojové pohotovosti k činnosti uskuteční včleněním do jednotlivých vycvičených skupin ze sousedních brigád. Hovoří se o tom, že (v závislosti na různých kategoriích jednotek) služba v hlavních obranných silách má trvat pouze 10 měsíců. V rozvinutých jednotkách začleněných do sil rychlé reakce mají sloužit pouze **dobrovolníci**. Je to spojeno se závazkem dobrovolnosti v akcích uskutečňovaných mimo území NATO.

Použitá literatura:

- Mjr. dr. Mariusz Wiatr: Nowe zadania i struktury. Polska zbrojna, 7. 9. 1994, s. 4.

Přeložil a upravit plk. Dr. Petr Majer